

УДК 378.614

DOI:

Камілла Магрламова, доктор педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки
Дніпропетровської медичної академії МОЗ України

ВИКЛАДАЧ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ ОДНА З КЛЮЧОВИХ ФІГУР РЕФОРМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах реформування вищої освіти в Україні, реалізації вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, формування нових стандартів зі спеціальностей, зорієнтованих на вітчизняний та європейський ринок праці, актуальною залишається проблема якості підготовки педагогічного персоналу. Підготовка педагогічного персоналу для навчання майбутніх лікарів у вищих медичних навчальних закладах полягає в тому, що однією з важливих вимог до особистості сучасного викладача ЗВО є готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення. Це пов'язано зі швидкими змінами, котрі відбуваються сьогодні у суспільному житті, стрімким розвитком освітньої сфери, що зумовлює необхідність постійно вдосконалювати власну професійну майстерність, оволодівати сучасними концепціями підготовки фахівців, а також новими змістом, формами, методами, засобами викладання. Викладачі мають готувати підрастаюче покоління до вирішення нових професійних проблем, нових непередбачуваних життєвих ситуацій, передавати навички професійного самовдосконалення під час фахової підготовки студентів в умовах ЗВО.

Ключові слова: підготовка педагогічного персоналу; навчання майбутніх лікарів; вищі медичні навчальні заклади.

Літ. 10.

Camilla Mahrlamova, Doctor of Sciences (Pedagogy),
Associate Professor of the Language Training Department,
Dnipropetrovsk Medical Academy of the Ministry of Health of Ukraine

A TEACHER OF THE HIGHER MEDICAL SCHOOL IS ONE OF THE KEY FIGURES OF THE HIGHER MEDICAL EDUCATIONAL REFORMATION

In the current conditions of reforming the higher education in Ukraine, the implementation of the requirements of the European Credit Transfer and Accumulation System, the formation of new standards for specialties oriented to the national and European labor market, the problem of the quality of training of teaching staff remains. The training of teaching staff to educate the future physicians at higher education institutions is that one of the important requirements for the personality of a modern university teacher is the willingness for continuous self-development and self-improvement. This is due to the rapid changes that are taking place today in public life, the rapid development of the educational field, which necessitates the need to constantly improve their professional skills, to master modern concepts of specialist training, as well as new content, forms, methods, teaching aids. Teachers should prepare the younger generation to solve new professional problems, new unpredictable life situations, and transfer the skills of professional self-improvement during professional preparation of students in higher education.

An important step towards the creation of a pan-European educational space was the increasing requirements for the specificity of training of teaching staff. The system of medical education of Ukraine is no exception in this process. The established model of higher medical education in Ukraine aims to train specialists with the appropriate qualification and the appropriate level of competence, which would enable them to perform their professional duties at a high level.

Keywords: training of teaching staff; training of future doctors; higher educational establishments.

Постановка проблеми. Напрямки розвитку сучасної освіти в контексті глобалізації диктують необхідність звернення до парадигми полікультурної освіти, яка враховує не тільки активну взаємодію всіх суб'єктів навчання з урахуванням їх попереднього досвіду, їх особистісних і культурних особливостей, специфіку навчального матеріалу в освітньому середовищі медичного вузу, а й спеціальну підготовку викладачів, які ведуть свою педагогічну діяльність в полікультурному середовищі.

Необхідність формування культурної чутливості викладача, що реалізує педагогічну діяльність в полікультурному середовищі медичного вузу, як системоутворюючого елемента компетентнісної моделі спеціальної підготовки педагогів зазначеної категорії: наявність достатньої чутливості для того, щоб помічати культурні відмінності, є одним з вирішальних чинників, що обумовлює успіх педагогічної діяльності в умовах, що виникають на перетині культур. Знання та вміння в області етнокультур і міжетнічної взаємодії дозволяють

педагогу прийняти своєрідність способу життя конкретних етнічних спільнот, правильно оцінювати специфіку і умови взаємодії і спілкування з їх представниками, знаходити адекватні моделі поведінки з метою підтримки атмосфери злагоди і взаємної довіри, високої ефективності в спільній педагогічній діяльності.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Різні аспекти процесу професіоналізації, інтеграція яких в ході трансформаційних процесів системи медичної освіти виявляє в ній статусні характеристики лікаря-педагога, розкривається на прикладі лікарської професії в Великобританії Дж. Олсопа і К. Джонса. Термін “рольова дистанція”, запропонований І. Гофманом, дає можливість зрозуміти сутність відокремленості самого індивіда від тієї соціальної ролі, яку він виконує.

Теоретичні концепції стали основою появи в другій половині ХХ століття нової науки – соціології медицини. Відповідну проблематику розробляли вчені І. Павлов і В. Бехтерев. Гуманістичний потенціал медицини виявив В. Вернадський. Фундаментальні теоретичні роботи Ю. Лісіцина, Г. Царегородцева, А. Изуткіна, І. Давидовського внесли великий вклад в розвиток соціології медицини до її інституційного оформлення, пов’язаного з ім’ям А. Решетнікова. Розумінню генетичної, функціональної єдності людини, природи і соціального світу в цілому присвячені праці А. Здравомислова, К. Платонова, Н. Седової, І. Фролова, Б. Юдіна, В. Ядова та інших вчених. З різних наукових позицій розкриваються в працях взаємодія медицини зі сферами культури: з філософією (А. Капто, Ю. Хрустальов, Ю. Шевченко і ін.), з правом (Н. Седова, В. Петров), з мистецтвом (І. Денисов, І. Косарев, Ю. Лісіцин, В. Попков, В. Скворцов), з релігією (Ф. Бородулін, Т. Грекова, Н. Рябушкін і ін.). Традиція аксіологічного осмислення ролі і місця вітчизняної медицини висвітлювалася в працях П. Анохіна, А. Богомольця, І. Давидовського, А. Сперанського та ін. Проблема цінностей в медицині інтерпретувалася відповідно до концепції захисту прав пацієнта (С. Єфименко, Н. Седова, Т. Силуянова, В. Петров, О. Щепин). У деонтологічній медичній літературі (Б. Карвасарський, І. Косарев, В. Ташликов, Н. Творогова, С. Толстов та ін.) широко представлений матеріал про особистість лікаря [4, 138 – 144].

Мета статті полягає у аналізі специфіки підготовки педагогічного персоналу для навчання майбутніх лікарів у вищих медичних навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. У змісті та пріоритетних напрямках державного регулювання системи підготовки викладачів вищої школи Великої Британії зазначається, що нині в Об’єднаному Королівстві створена гнучка система педагогічної освіти, котра знаходить постійну підтримку з боку уряду. Цілі та роз’яснення державної політики в галузі вищої освіти Великої Британії містяться у документах уряду, що періодично оновлюються та оприлюднюються у спеціальному виданні “Біла книга”, у циркулярах Департаменту освіти та праці тощо. Проаналізувавши документи з проблем освіти, зауважимо, що основні зусилля урядової освітньої політики в 90-і роки спрямовувались на те, щоб підняти стандарти вищої освіти на всіх рівнях; отримати більшу віддачу від коштів, інвестованих у освітні служби; надати навчальним закладам більшу автономію, удосконалити підзвітність; підняти рівень знань. Головною метою освітніх служб на всіх рівнях і для всіх форм є поліпшення фінансування освітніх закладів. З цією метою Департамент освіти та праці конкретизував свою програму дій і визначив основні фактори політики уряду в галузі підготовки педагогічного персоналу. Основним змістом професійної підготовки педагогічного персоналу у 90-і роки є підвищення якості та стандартів освіти. Головною відмінністю університетської освіти є перевага теоретичної підготовки, можливість проводити наукові дослідження. Основу системи професійної підготовки англійських викладачів становлять, в основному, три елементи: загальноосвітній, спеціально-предметний, спеціально-професійний (психолого-педагогічний) [10, 13].

Викладач вищої медичної школи у Великій Британії вважається однією з ключових фігур реформ вищої медичної освіти, тому темпи і характер модернізації освіти залежать, в першу чергу, від інтелектуального рівня, професійних і особистісних якостей викладацьких кадрів. За цих обставин змінюється статус викладача, модифікуються вимоги до його фахової та педагогічної компетенції, посилюються вимоги гуманізації навчального процесу при підготовці фахівців різного профілю. Соціальний портрет викладача вузу (як і будь-якій іншій соціально-професійній групі) знаходиться в прямій залежності від конкретних соціальних умов. Соціальні фактори створюють новий тип викладача, якого не було в освітній системі, оскільки викладач може бути включений в різні сфери діяльності. Тому, вивчаючи соціально-професійну групу, дослідник зобов’язаний бачити

перед собою, перш за все, конкретних людей, які живуть в певних соціально-економічних умовах, сформованих певним суспільством і власним життєвим досвідом [7, 158].

У європейських країнах здійснюється багаторівнева підготовка науково-педагогічних кадрів вищої школи, у тому числі вищої медичної школи. Значна частина студентів навчається за освітніми програмами тривалістю від трьох до п'яти років, котрі завершується присвоєнням першого академічного ступеня або диплома про базову вищу освіту. В результаті історичного розвитку виокремились німецька, французька, британо-американська, італійська, іспано-португальська і російська базові моделі підготовки науково-педагогічних кадрів вищої школи. Сучасна українська модель підготовки має спільні риси з німецькою та в даний час інтегрується з британо-американською. Найбільш розвинутою формою перепідготовки викладачів в зарубіжній вищій школі є видача просунутих дипломів, котрі видаються в результаті одно-дворічного навчання на базі першого академічного ступеня бакалаврського рівня [5, 136].

Типи професійного мислення в лікарів і педагогів багато в чому подібні; у своїй діяльності вони базуються на загальних закономірностях норми і відхиленні від неї [4]. Лікарю доводиться в ряді випадків наближувати свою діяльність до виховання та навчання. Безперечно, лікар повинен аналізувати, передусім, медичні ситуації, прогнозувати їх розвиток і можливі наслідки. Однак не менш важливим у його професії є “вміння будувати відносини з усіма категоріями пацієнтів, володіти різними стилями спілкування, швидко орієнтуватися в ситуаціях соціальної взаємодії і вибирати оптимальні прийоми впливу на пацієнтів з урахуванням їх психологічних особливостей тощо” [9, 6].

Однією з головних умов самовдосконалення викладача виступає його повна та гармонійна професійна й особистісна самореалізація. Н. Комісаренко стверджує, що самореалізація – процес, спрямований на перспективу [3, 23 – 25]. Н. Лосєва наголошує, що самореалізація відіграє найважливішу роль у житті людини і по суті визначає весь її життєвий шлях [6, 55]. Умовою успішної самореалізації є динамічна, функціональна єдність, у якій образ світу і образ “Я” врівноважені через адекватне розуміння свого місця у світі [1].

В системі вищої медичної школи лікар-викладач виконує одночасно два складних види професійної діяльності: лікарську і педагогічну. Специфіка дослідження його соціальної ролі при

цьому полягає в поєднанні двох видів діяльності і їх перетину в практичній площині – освіта (передача теоретичних і прикладних знань) і навчання (передача навичок і умінь). У той же час лікар-педагог повинен постійно самовдосконалюватися і самоосвічуватися, розцінюючи самоосвіту як свого роду “соціальне замовлення” для його соціологічної рефлексії. У цьому виявляються основні особливості соціальної ролі лікаря-педагога, які не були до цього часу предметом інтересу соціології медицини і вивчення яких в даний час стає актуальним. Інтеграція педагогічної складової в професійну діяльність лікаря і формування нової для нього соціальної ролі лікаря-педагога вимагає соціологічного аналізу різних проблем в області навчання лікарів і в процесі отримання ними додаткової професійної освіти “Викладач вищої школи”, вивчення умов і факторів, що впливають на успішність даного процесу, забезпечення лікаря-педагога сучасними інноваційними соціально-педагогічними технологіями.

Вивчення функцій вищої школи Британії дозволяє уточнити основні компоненти реформування вищої школи України, обрати оптимальний варіант адаптації цієї реформи до традиційних західних систем підготовки викладача (на прикладі Великої Британії) [10]. Сучасна система підготовки вчительських кадрів Великої Британії склалась і функціонує на основі довготривалої історичної традиції англійського вчителювання. Вона увібрала в себе кращі надбання англійського педагогічного досвіду. Розвиток професійно-педагогічної системи постійно удосконалювався, адекватно реагуючи на політичні, соціально-економічні та духовні зміни в житті Великої Британії:

- в сучасних умовах полеміка щодо проблем освіти продовжується. Однак, в кінцевому підсумку дебати йдуть не стільки про загальні цілі освіти, скільки про засоби їх реалізації. Особливо актуальним є пошук правильного співвідношення між централізацією і децентралізацією, між національними і регіональними чи місцевими інтересами;

- роль держави в системі освітньої підготовки англійського вчителя зберігається. Це дозволяє стабільно відповідати національним освітнім стандартам, зберігати і зміцнювати почуття духовної і культурної спільності всього населення країни;

- освіта Великої Британії фінансується як на державному, так і регіональному рівнях, причому роль останнього постійно зростає, що відповідає основним напрямкам реформ 90-х років. У той

же час така система посилює авторитарні тенденції в керівництві освітою, сковує ініціативу працівників шкіл і місцевої адміністрації, затруднює пошуки нових шляхів, нав'язує одноманітні форм і методів педагогічної праці. Тому основною суттю педагогічних реформ 90-х років є посилення процесів децентралізації освіти. При цьому вона не розглядається як засіб для послаблення ролі держави у цій справі, а лише як збільшення відповідальності за стан освіти в регіонах та на місцях. Це дозволить підвищити рівень освіти, значно повніше враховувати місцеві особливості у справі навчання та виховання; а також полегшить проведення різноманітних педагогічних експериментів;

- одним з напрямків реформування вищої педагогічної освіти є збільшення числа абітурієнтів для здобуття вищої педагогічної освіти;

- значна роль у підготовці вчительських кадрів у 90-і роки відводиться неуніверситетським типам навчальних закладів. Роль інститутів і коледжів постійно зростає, їх компетенція і рівень підготовки наближаються до університетських;

- важливим елементом психолого-педагогічного циклу в підготовці майбутніх вчителів визначено педагогічну практику, яка є нині складовою частиною навчальних планів та програм вищих педагогічних і середніх педагогічних навчальних закладів;

- з метою підвищення професійної кваліфікації відповідно до нових суспільних потреб у Великій Британії широко застосовуються нові форми і методи освіти, серед яких все більшого визнання набувають медіа, екологічна, наукова, інтеркультурна;

- знання про сучасні тенденції розвитку національних моделей педагогічної освіти в країнах Західної Європи і, зокрема, Великої Британії, повинно стати надійним джерелом для створення нових концепцій педагогічної освіти в Україні;

- удосконалення україно-британських освітніх зв'язків на сучасному етапі повинно сприяти входженню України в європейський освітній простір;

- вивчення англійського досвіду і його запровадження повинно переслідувати основну мету – відновлення політико-культурного статусу України в Європі. Однак не слід забувати, що просте наслідування та копіювання міжнародних стандартів стає загрозою власним освітнім традиціям. Тому йдеться не про механічне перенесення, а про творче використання англійського педагогічного досвіду в практиці

української системи підготовки майбутнього вчителя в період її реформування [10, 21].

Соціальні модернізаційні процеси характеризуються зміщенням соціальних і культурних бар'єрів в освітньому просторі вищої школи. Одним із проявів процесу глобалізації в освіті є значний приріст числа іноземних студентів, що навчаються у вітчизняних вузах.

Що збільшується з кожним роком кількість іноземних студентів, які навчаються в медичних університетах, актуалізує проблему підвищення якості освіти з урахуванням полікультурного наповнення аудиторій.

Навчання іноземного студента в полікультурному середовищі пов'язано з труднощами психологічного і соціокультурного характеру. Іноземний студент повинен опанувати колосальним масивом накопиченої культури, суспільно-історично виробленим досвідом в умовах обмеженого часу і можливостей. Отже, необхідною передумовою успішності засвоєння ним знань буде вміло організована педагогічна взаємодія, максимально оптимізують соціалізацію іноземних студентів в новій соціокультурному середовищі в процесі придбання медичних спеціальностей. Клінічна практика, що є структурним компонентом навчального процесу в медичному вузі, являє собою втілення майбутньої професійної праці, втому числі іноземного студента. Особистісне залучення в клінічну взаємодію з російським пацієнтом вимагає знання культури країни перебування. Тому головним агентом професійної соціалізації, а також посередником міжкультурної комунікації стає викладач.

Умовами успішної реалізації компетентнісної моделі підготовки викладачів зазначеної категорії є:

1) орієнтація цілей педагогічного процесу на основні компоненти професійно-педагогічної компетентності;

2) дотримання принципів педагогічного процесу, заснованого на використанні андрагогічні моделі підготовки учнів;

3) формування змісту освіти викладачів, що спирається на компоненти професійно-педагогічної компетентності педагога, що реалізує педагогічну діяльність в полікультурному середовищі медичного вузу;

4) використання методів активного навчання викладачів (метод тренінгів, метод використання навчальних ділових ігор, мозкового штурму, метод кейс-стаді), орієнтованих на формування професійно-педагогічної компетентності педагогів зазначеної категорії;

5) розробка і впровадження в процес підготовки викладачів медичного вузу навчально-

методичного посібника, структура і зміст якого спираються на принцип пріоритетності самостійного навчання в процесі підготовки викладачів [8].

Висновки. Розвиток вищої освіти, ставить перед нами завдання пошуку нових освітніх моделей, адекватних новим психолого-педагогічним підходам в освіті. Очевидно, що пропонувані сьогодні психолого-педагогічні концепції освіти повинні реалізовуватися в рамках конкретної освітньої моделі. Така модель може бути визнана успішною, якщо випускник буде володіти характеристиками (якостями, властивостями), що задаються особистісно-орієнтованою та міждисциплінарною концепціями освіти. Тому на перший план виступає проблема виявлення психологічного механізму успішної навчальної діяльності студентів і професійної діяльності викладачів, оскільки якщо діяльність обох суб'єктів педагогічного процесу буде успішною, то таким виявиться і функціонування самого педагогічного процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аверин В. А. Психология в структуре высшего медицинского образования. Санкт-Петербург. 1997. 19.00.07 *Педагогическая психология*. 322 с. URL: <http://www.dissercat.com/content/psikhologiya-v-strukture-vysshego-meditsinskogo-obrazovaniya#ixzz51YWRL2nO>
2. Бим-Бад Б. М. Педагогика и медицина. URL: http://www.bim-bad.ru/biblioteka/article_full.php?aid=171.
3. Комісаренко Н. Самореалізація як прояв соціального становлення особистості. *Рідна школа*. 2003. № 1. С. 23–25.
4. Красильникова Г. Система моніторингу якості вищої освіти в університетах Великої Британії: досвід для України. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2014. № 4 (3). С. 138–144.
5. Кузнецова Л. В. Педагогические основы подготовки преподавателя вуза в современной системе высшего образования Великобритании, Шотландии и России: дисс. канд. пед. наук, 13.00.01 Специальность: Общая педагогика, история педагогики и образования Ростов-на-Дону 2000. 136 с.
6. Лосева Н.М. Самореалізація викладача: теоретичний аспект : монографія. Донецьк, 2004. 387 с.
7. Николькина Наталья Борисовна Социальный портрет преподавателя провинциального вуза. Тамбов. 158 с. URL: <http://www.dissercat.com/content/sotsialnyi-portret-prepodavatelya-provintsialnogo-vuza#ixzz51YOvoUHG>

8. Носкова Светлана Вячеславовна Компетентностная модель специальной подготовки преподавателя к педагогической деятельности в поликультурной среде медицинского вуза. Саратов. 2007. 143 с. URL: <http://www.dissercat.com/content/kompetentnostnaya-model-spetsialnoi-podgotovki-prepodavatelya-k-pedagogicheskoi-deyatelnosti#ixzz51Sqra9H8>

9. Тимофієва М. П. Психологічні умови розвитку комунікативної компетентності майбутнього сімейного лікаря : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 “Педагогічна та вікова психологія” Київ, 2009. 21 с.

10. Яцишин Н. П. Професійно-педагогічна підготовка вчителів у Великій Британії (90-ті роки ХХ століття). Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Київ, 1998. 21 с.

REFERENCES

1. Averyn, V. A. (1997). *Psikhologiya v strukture vyssheho medytsynskoho obrazovaniya* [Psychology in the structure of higher medical education]. Sankt-Peterburh, 322 p. Available at: <http://www.dissercat.com/content/psikhologiya-v-strukture-vysshego-meditsinskogo-obrazovaniya#ixzz51YWRL2nO> [in Russian].
2. Bym-Bad, B. M. *Pedahohyka y medytsyna* [Pedagogy and medicine]. Available at: http://www.bim-bad.ru/biblioteka/article_full.php?aid=171. [in Russian].
3. Komisarenko, N. (2003). *Samorealizatsiia yak proiav sotsialnoho stanovlennia osobystosti* [Self-realization as a manifestation of the social formation of personality]. *Native school*. No. 1. pp. 23–25. [in Ukrainian].
4. Krasyl'nykova, H. (2014). *Systema monitorynhu yakosti vyshchoi osvity v univertsytetakh Velykoi Brytanii: dosvid dlia Ukrainy* [Quality monitoring system for higher education at UK universities: experience for Ukraine]. *Comparative professional pedagogy*. No. 4 (3). pp. 138–144. [in Ukrainian].
5. Kuznetsova, L. V. (2000). *Pedahohycheskye osnovy podhotovky prepodavatelya vuza v sovremennoi systeme vyssheho obrazovaniya Velykobrytany* [The pedagogical foundations of training a university teacher in the modern system of higher education in the UK, Scotland and Russia]. Rostov-na-Donu. 136 p. [in Russian].
6. Losieva, N.M. (2004). *Samorealizatsiia vykladacha: teoretychnyi aspekt : monohrafiia* [Teacher's self-realization: the theoretical aspect: monograph]. Donetsk, 387 p. [in Ukrainian].
7. Nykoliukyna, Natalia Borysovna (1999).

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЕКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Sotsyalnyi portret prepodavatelya provyntsyalnoho vuza [Social portrait of a provincial university teacher]. Tambov, 158 p. Available at: <http://www.dissercat.com/content/sotsialnyi-portret-prepodavatelya-provintsialnogo-vuza#ixzz51YOvoUHG> [in Russian].

8. Noskova Svetlana Viacheslavovna (2007). Kompetentnostnaia model spetsialnoi podgotovky prepodavatelya k pedahohycheskoi deiatelnosti v polykulturnoi srede medytsynskoho vuza [Competency model of teacher special training for pedagogical activities in the multicultural environment of a medical university]. Saratov. 143 p. Available at: <http://www.dissercat.com/content/kompetentnostnaya-model-spetsialnoi-podgotovki-prepodavatelya-k->

[pedagogicheskoi-deyatelnosti#ixzz51Sqpa9H8](http://www.dissercat.com/content/kompetentnostnaya-model-spetsialnoi-podgotovki-prepodavatelya-k-pedagogicheskoi-deyatelnosti#ixzz51Sqpa9H8) [in Russian].

9. Tymofieva, M. P. (2009). Psykholohichni umovy rozvytku komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnoho simeinoho likaria [Psychological conditions of development of communicative competence of future family doctor]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, 21 p. [in Ukrainian].

10. Iatsyshyn, N. P. (1998). Profesiino-pedahohichna pidhotovka vchyteliv u Velykii Brytanii (90-i roky XX stolittia). [Teacher Training in the United Kingdom (90s of the 20th Century)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, 21 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.12.2019

УДК 378:373.091.12.011.3-051:796

DOI:

Сергій Гуменюк, доктор педагогічних наук, доцент
кафедри теоретичних основ та методики фізичного виховання
Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЕКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті аналізуються особливості використання технології проектів її позитивний ефект та можливі недоліки. З'ясовано, що технологія проектів набула поширення і популярності завдяки раціональному поєднанню теоретичних знань та можливостей їх практичного застосування для розв'язування проблем у спільній освітній діяльності студентів. Розглянуто п'ятьох різних типів технології проектів у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури, зокрема: дослідницький, пошуковий, творчий, прогностичний та аналітичний проекти.

Ключові слова: технологія фізичної культури; студенти; професійна підготовка; вища школа; освітній процес.

Лит. 7.

Serhiy Humenyuk, Doctor of Sciences (Pedagogy), Associate Professor of the Theoretical Foundations and Methods of Physical Education Department
Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University

THE USE OF PROJECT TECHNOLOGY IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS

The article deals with the peculiarities of the project technology use, its positive effect and drawbacks. It has been found that project technology became popular and widespread due to the rational combination of the theoretical knowledge and their practical application for the problem solution in common educational activity of students. It has been defined that the forms of conducting classes on project technology may vary, but have to contain three components that include cognitive-mental and search-creative activity; a clear mechanism for determining functional and role interests of the class members; algorithm of project development proposed by students; mechanism of expert evaluation or game testing of a project. Five different types of project technology in the professional training of future physical education teachers are analyzed: research, search, creative, prognostic and analytical.

The positive effect of various project technology implementation was analyzed: it forms skills of joint activity, teaches cooperation, develops the aim of competence; develops the sense of not only collective but also individual responsibility; project work helps students to develop an analytical, prognostic, research and creative potential; during the process of projects defense presentation skills and abilities develop as well, together with communicative and interactive competence.

The drawbacks of the project technology are also identified: members do not find consensus or have different views on project development; prefer individual responsibility to collective one, trigger special attention to their